

Aan de leden van de vaste commissie voor VWS
in de Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. de heer drs. A.J.M. Teunissen, griffier

per email

Oudlaan 4
3515 GA Utrecht
Postbus 9696
3506 GR Utrecht
Telefoon (030) 273 97 26
www.brancheorganisatieszorg.nl
CenE Bankiers 69 91 64 559

Datum : 9 juli 2012
Ons kenmerk : 120709/BoZ
Betreft : wetswijzigingen WMG, WCZ en andere wetten

Geachte leden van de vaste commissie voor VWS,

Op 12 juli aanstaande kunt u uw inbreng leveren voor het schriftelijk overleg over de wijziging van de Wet marktordening gezondheidszorg, de Wet cliëntenrechten zorg en enkele andere wetten in verband met het tijdig signaleren van risico's voor de continuïteit van zorg alsmede in verband met het aanscherpen van procedures met het oog op de kwaliteit en bereikbaarheid van zorg.

Op 1 september 2011 (zie bijlage) stuurden wij u een brief met onze visie op het aanscherpen van het toezicht op fusies tussen zorginstellingen en de voorgenomen uitbreiding van de bevoegdheden van de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) om instellingen op basis van kwaliteitsoverwegingen te kunnen opsplitsen. Wij spraken onze zorgen uit over het gebrek aan meerwaarde van deze zorgspecifieke fusietoets en de onnodige stijging van kosten (verhoging administratieve lasten, verlenging doorlooptijden, overige extra kosten) die ermee gepaard gaan. De opsplitsingsbevoegdheid van de IGZ leek ons in de praktijk niet uitvoerbaar.

Nu de beleidsvoornemens van de bewindslieden van VWS in wetsvoorstellen zijn omgezet, stellen wij vast dat onze zorgen en kritiekpunten nog steeds zeer actueel zijn. Wij weten ons daarbij gesteund door het advies van de Raad van State. De Raad is van opvatting dat de voorgestelde meldingsregeling overbodig is gelet op de rol van verzekeraars en dat het wetsvoorstel het risico met zich meebrengt dat de overheid meer regelt dan wenselijk is gelet op haar systeemverantwoordelijkheid, en als gevolg daarvan eerder tot ingrijpen overgaat.

Van de Brancheorganisaties Zorg (BoZ) maken deel uit:

Ten aanzien van de concentratietoets staat de Raad op het standpunt dat op basis van de huidige voorstellen deze weinig toegevoegde waarde heeft. Door het ontbreken van goede criteria is voorafgaande beoordeling of er sprake is van gevaar voor de goede zorgverlening, vrijwel onuitvoerbaar.

Van de aanwijzingsbevoegdheid tot wijziging van de organisatiestructuur laat de raad weinig heel: potentieel zeer ingrijpend, maar onvoldoende bepaald; noodzaak en proportionaliteit staan niet vast, waardoor de uitoefening van de voorgestelde bevoegdheid niet steeds verenigbaar zal zijn met het recht van eigendom.

Op basis van onze eerdere brief alsmede het advies van de Raad van State achten wij een kritische analyse van de wetsvoorstellen geboden. In dat licht verzoeken wij u onderstaande vragen mee te nemen in uw inbreng voor het verslag.

Inbreng voor het verslag

Fundament

In de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel is het volgende aangegeven: 'Het is niet goed mogelijk om op voorhand algemeen geldende uitspraken te doen over de relatie tussen enerzijds schaalvergroting in de zorg en anderzijds de kwaliteit en bereikbaarheid van zorg.

(..) Bij de inrichting van de zorgspecifieke concentratietoets door de zorgautoriteit dient te worden onderkend dat het zonder zinvolle criteria daartoe niet mogelijk is een goede beoordeling te maken van de uitkomsten van de kwaliteit van de zorg nadat de concentratie heeft plaats gevonden. De kwaliteit van de daadwerkelijk geleverde zorg kan in de praktijk eigenlijk niet eerder getoetst worden dan dat sprake is van een concrete situatie waarin reeds zorg wordt verleend.

Bovenstaande heeft er toe geleid dat voor de NZa louter een procedurele toets resteert op de betrokkenheid van cliënten, personeel en stakeholders waarbij het **niet** gaat om de inhoud van de motivatie door de zorgaanbieder.'

Naar onze opvatting valt hierdoor het fundament onder dit wetswijzigingsvoorstel, namelijk het realiseren van een werkzaam instrumentarium ter voorkoming van ongewenste fusies, weg.

1. Wij verzoeken u de minister te laten aantonen dat incidenten (schaalvergroting met negatieve gevolgen) zoals die zich in het verleden hebben voorgedaan met dit instrumentarium adequaat kunnen worden voorkomen.

Vroegtijdige signalering

De zorgautoriteit krijgt de bevoegdheid om regels te stellen die ertoe strekken dat in de overeenkomsten tussen zorgaanbieders en zorgverzekeraars afspraken worden

Van de Brancheorganisaties Zorg (BoZ) maken deel uit:

gemaakt over het tijdig signaleren van risico's voor de continuïteit van zorg. Het gaat daarbij uitsluitend om vormen van verzekerde zorg waarvan de overheid expliciet in een algemene maatregel van bestuur heeft bepaald dat die beschikbaar moeten zijn (cruciale zorg). In de Memorie van Toelichting wordt in paragraaf 2.2 gesproken over het maken van afspraken tussen zorgaanbieder en zorgverzekeraar. Daarbij wordt vastgelegd welke indicatoren relevant zijn voor de tijdige signalering. De ontwikkeling van indicatoren kent vele branchespecifieke aspecten en is ook nog volop in ontwikkeling.

2. Cruciale zorg is voor AWBZ-zorg, zorg die in "specifieke situaties" cruciaal is. Wij verzoeken u de minister te vragen om te verduidelijken in welke specifieke situaties AWBZ-zorg cruciaal is.

3. Wij verzoeken u de minister te vragen om te verduidelijken welke indicatoren hier mee in de verschillende branches worden bedoeld.

WOR en WMCZ

Op dit moment is de zorgaanbieder op basis van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (WMCZ) verplicht om de cliëntenraad in de gelegenheid te stellen advies uit te brengen over elk voorgenomen fusiebesluit dat de instelling betreft. De zorgaanbieder moet daarbij alle inlichtingen en gegevens aan de cliëntenraad verstrekken die deze voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijs nodig heeft. Op basis van de Wet op ondernemingsraden (WOR) geldt voor ondernemingsraden hetzelfde. Daarbij geldt tevens dat bij het vragen van advies aan de ondernemingsraad een overzicht moet worden verstrekt van de beweegredenen voor het besluit, alsmede van de gevolgen die het besluit naar te verwachten valt voor de in de onderneming werkzame personen zal hebben en van de naar aanleiding daarvan voorgenomen maatregelen.

In het wetsvoorstel wordt toegelicht wat de eisen zijn aan de zogenaamde 'concentratie effectrapportage'. Naar ons oordeel zijn die eisen niet anders dan die er nu reeds aan een goed onderbouwde adviesaanvraag aan cliëntenraden of ondernemingsraden worden gesteld.

De WOR en WMCZ stellen daarnaast ook procedurele eisen. Een adviesaanvraag moet tijdig worden ingediend zodat wezenlijke invloed/medezeggenschap mogelijk is.

4. Wij verzoeken u de minister te bevragen op de concrete verschillen tussen de eisen aan de voorgestelde "concentratie effectrapportage" en de eisen aan de adviesaanvragen in het kader van WMCZ en WOR en welke gevolgen dat heeft voor de administratieve lasten van zorgaanbieders.

5. Wij verzoeken u de minister te bevragen op de concrete verschillen tussen de procedurele eisen in het thans voorliggende wetsvoorstel en eisen van adequate betrokkenheid van cliënten en personeel in het kader van WMCZ en WOR.

6. Wij verzoeken u de minister te bevragen of de NZa nu materieel geacht wordt de bewaking van de naleving van de WOR en WMCZ als taak op zich te nemen, en daarbij aan te geven hoe de toets van de NZa zich verhoudt tot de bestaande geschillenregelingen van de WOR en de WMCZ.

Publieke belangen

In de Memorie van Toelichting wordt in reactie op de eerder aangehaalde brief van de BoZ aangegeven dat de overheid een eigen verantwoordelijkheid heeft voor het waarborgen van de publieke belangen kwaliteit en toegankelijkheid van zorg.

De verantwoordelijkheid voor deze publieke belangen is voor de BoZ geen punt van discussie. Waar het om gaat is dat deze publieke belangen onderling op gespannen voet kunnen staan. Zo kan een concentratie tegelijkertijd de kwaliteit bevorderen en de toegankelijkheid verminderen. Ook de publieke belangen doelmatigheid en betaalbaarheid dienen te worden meegewogen. Zo kan bij een fusie de kwaliteit gelijk blijven maar de doelmatigheid toenemen.

Dit wetsvoorstel regelt dat voor een concentratie – in aanvulling op het concentratietoezicht van de NMa op de gevolgen voor de mededinging – de voorafgaande goedkeuring van de zorgautoriteit moet worden verkregen. Keurt de zorgautoriteit de concentratie niet goed, dan kan deze geen doorgang vinden en wordt niet toegekomen aan de toets vanuit mededingingsrechtelijk perspectief.

7. Wij verzoeken u de minister te vragen om helderheid te bieden over de onderlinge verhouding tussen de verschillende publieke belangen, en aan te geven aan welk publiek belang bij onderlinge strijdigheid voorrang wordt gegeven.

8. Wij verzoeken u de minister te vragen wat de gevolgen voor zorgaanbieders zijn dat de verschillende betrokken toezichthouders over eenzelfde fusievoorstel op verschillende momenten tot verschillende oordeelsvorming kunnen komen.

9. De NZa geeft op dit moment bij voorgenomen fusies een zienswijze af aan de NMa. Hierin beschrijft de NZa de mogelijke gevolgen van de voorgenomen fusie voor de publieke belangen toegankelijkheid, betaalbaarheid en kwaliteit. Hoe verhoudt deze zienswijze van de NZa zich tot de louter procedurele toets in dit wetsvoorstel?

Opsplitsingsbevoegdheid

Met dit wetsvoorstel krijgt de minister van VWS, op advies van de IGZ, de bevoegdheid om uit kwaliteitsoverwegingen een zorgaanbieder op te splitsen. Met de aanwijzingsbevoegdheid wordt geregeld dat de organisatiestructuur van de zorgaanbieder kan worden gewijzigd, indien deze structuur de oorzaak is voor de ondermaatse kwaliteit en er geen minder ingrijpende middelen voorhanden zijn waarmee de benodigde kwaliteitsverbetering kan worden bereikt.

10. Wij verzoeken u de minister te vragen of er op dit moment zorgaanbieders bij de IGZ bekend zijn die een ondermaatse kwaliteit kennen die rechtstreeks wordt veroorzaakt door de organisatiestructuur van de zorgaanbieder.

11. Wij verzoeken u de minister te vragen of, indien dit het geval is, de achterliggende analyse over de relatie tussen de organisatiestructuur en uitkomsten van kwaliteit openbaar kan worden gemaakt.

Zoals aangegeven verzoeken wij u bovenstaande elf vragen mee te nemen bij uw inbreng voor het schriftelijk overleg. Mocht u nadere toelichting wensen, dan zijn wij daar gaarne toe bereid.

Met vriendelijke groet,

Hans Schirmbeck
voorzitter directeurenoverleg BoZ

Bijlage: brief van de BoZ aan de Tweede Kamer, kenmerk 110901/BoZ

cc: de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mevrouw drs. E.I. Schippers
de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mevrouw drs. M.L.L.E. Veldhuijzen van Zanten-Hyllner